

NORMES REGULADORES DEL PROCÉS DE PRESSUPOSTOS PARTICIPATIUS DE 2021

Preàmbul

El pressupost participatiu és una eina de participació i gestió municipals mitjançant la qual la ciutadania pot proposar i decidir sobre la destinació de part dels recursos econòmics municipals.

Té com a principal objectiu la participació directa dels veïns i les veïnes amb la finalitat d'establir les principals necessitats quotidianes del poble i incorporar-les en el pressupost anual municipal, de prioritzar les més importants i de realitzar un seguiment dels compromisos assolits. A més de decidir la quantitat destinada, aquest procés també pretén promoure que la ciutadania no sigui una simple observadora dels esdeveniments i decisions i que pugui convertir-se en protagonista activa del poble: cercar solucions que es corresponguin amb les necessitats i desitjos reals; aconseguir una major transparència, eficiència i eficàcia en la gestió municipal, ja que es comparteix, entre representants polítics, personal tècnic i ciutadania, el debat sobre en què es gastaran els nostres impostos; i millorar la comunicació entre administració i ciutadania.

Amb aquesta voluntat, l'Ajuntament de Sant Josep de Sa Talaia posa en marxa un procés de participació ciutadana mitjançant un pressupost participatiu amb el qual la ciutadania podrà proposar, debatre i decidir la destinació de 450.000€ del pressupost municipal de l'any 2022. Això ha de permetre a l'Ajuntament donar resposta a les necessitats del municipi i de la seva ciutadania, i ha de possibilitar l'impuls d'actuacions de municipi, que poden incidir sobre l'espai públic, l'urbanisme, els equipaments o la mobilitat, o, també, en el foment de serveis i activitats que contribueixin a la promoció del benestar social, en els seus vessants de sensibilització, formació, dinamització, etc.

L'objectiu general del procés de pressupostos participatius és implicar la ciutadania en la presa de decisions sobre la destinació d'una part dels recursos públics, mitjançant un sistema reglat de participació. De la mateixa manera, també són objectius d'aquest procés els següents:

- Fomentar la participació mitjançant un procés inclusiu que arribi a tota la ciutadania, associada o no.
- Conèixer les necessitats de la població i afavorir el debat col·lectiu per prioritzar-les.
- Planificar una despesa municipal ajustada, al màxim, a les prioritats ciutadanes.
- Treballar per una major transparència i eficiència en la gestió municipal.
- Promoure el diàleg i la solidaritat entre la ciutadania a partir del coneixement de les necessitats i les mancances col·lectives.
- Millorar la comunicació entre ciutadania i Administració local i establir espais de diàleg entre el veïnat, les associacions, el personal tècnic i els representants polítics.
- Promoure la dimensió educadora i social de la participació ciutadana.

1. Objecte

Aquest document té per objecte regular el procés de pressupostos participatius de 2021, com a eina de participació i gestió municipals, mitjançant la qual la ciutadania proposa, debat i decideix en què s'inverteix una part dels pressupostos municipals. Aquest procés ha de ser:

- universal

- dinàmic (revisable cada any per assegurar-ne una evolució positiva)
- vinculant
- deliberatiu
- una persona un vot, i
- amb un sistema de seguiment i control social que garanteixi la transparència del procés.

2. Propostes

2.1. Criteris bàsics de les propostes

2.1.1. Les propostes han de tenir una visió de poble. L'Ajuntament posa a l'abast del procés 450.000 € repartits a parts iguals entre les següents àrees territorials:

- St Josep – Es Cubells. 150.000€
- Sant Agustí – Cala de Bou. 150.000€
- Sant Jordi – Sant Francesc. 150.000€

Per tant, l'import de les propostes que es poden presentar han de ser fins a un màxim de 150.000 €, i han de fer referència a:

- noves inversions , obres de manteniment i reforma de les actuals; o
- programes i activitats.

Les propostes no poden fer referència a serveis o personal municipal (més policia, més educadors, més administratius, etc.) ni a subvencions previstes en altres plans municipals.

2.1.2. Les propostes que es presentin han d'acomplir les condicions següents:

- Han de ser de competència municipal.
- Han de ser coherents amb els valors i plans municipals aprovats.
- Han de ser iniciatives concretes.
- Han de ser d'interès general (no poden respondre a interessos particulars).
- Han de donar resposta a una necessitat concreta.
- Han de ser realitzables tècnicament, viables econòmicament i respectuoses amb el marc jurídic i legal existent.
- Han de tenir un horitzó temporal clar (principi i final i una durada no superior a un any).

2.1.3. No s'han d'admetre les propostes següents:

- Les actuacions que, per realitzar-se, estiguin condicionades a l'obtenció d'una subvenció o de finançament extern.
- Les que puguin suposar la modificació de les relacions contractuals que pugui tenir l'Ajuntament.
- Les que es proposin en nom de l'Ajuntament o de les seves àrees, en nom de l'Equip de Govern o en nom de partits polítics.

2.2. Àmbit d'actuació

L'àmbit d'actuació de les propostes presentades en els pressupostos participatius ha de ser de tot el terme municipal i han de fer referència al major nombre de nuclis de població possibles.

3. Estructura del procés

El procés preveu quatre fases clares:

- Fase I. Definició i concreció del procés de pressupostos participatius i inici de la campanya informativa dels pressupostos participatius.
- Fase II. Elaboració i presentació de propostes
- Fase III. Avaluació de les propostes i exposició pública d'aquestes.
- Fase IV. Elecció de les propostes i aprovació d'aquestes, per Ple, en els pressupostos de 2022.
- Fase V. Execució, seguiment i rendiment de comptes de les propostes durant el curs 2022.

4. Participació ciutadana

4.1. Qui hi pot participar

Pot participar en el procés de pressupostos participatius qualsevol persona major de 16 anys que estigui empadronada al municipi en data 31 de desembre de 2020.

4.2. Quan s'hi pot participar

Qualsevol persona pot participar en qualsevol moment del procés per:

- Definir les normes del procés de pressupostos participatius.
- Debatre i elaborar propostes, i participar activament en les assemblees populars i en els tallers.
- Presentar propostes de forma presencial o telemàtica durant el període previst per a aquesta finalitat.
- Votar les propostes finalistes, de forma presencial o telemàtica, dins el període previst per a aquesta finalitat.

5. Estructura organitzativa

5.1. Generalitats de l'estructura organitzativa

L'estructura organitzativa del procés de pressupostos participatius 2021 té en compte dos òrgans de participació ciutadana i un òrgan de treball intern:

- Grup Impulsor: és l'encarregat d'escoltar, vetlar i avaluar la veu de la ciutadania. També pot fer propostes, les quals s'han de debatre en assemblea.
- Grup de Treball Intern: s'encarrega d'avaluar les propostes presentades per la ciutadania i fer els informes corresponents sobre les propostes que s'han de sotmetre a votació.

- Assemblea: és l'espai on la ciutadania pot dialogar, discutir i consensuar tots aquells aspectes relacionats amb el procés de pressupostos participatius que es puguin assumir col·lectivament.

5.2. Grup Impulsor

El Grup Impulsor és l'òrgan responsable de fer el seguiment del procés de pressupostos participatius. Han de formar part del grup impulsor:

- El regidor o la regidora de Participació Ciutadana.
- Personal tècnic del procés de pressupostos participatius.
- Persones representants del teixit associatiu de diferents sectors (màxim 3 persones)
- Persones provinents de diferents àmbits socials o sectorials (màxim 3 persones)

Les funcions del Grup Impulsor són les següents:

- Assessorar el Govern municipal respecte del procés de pressupostos participatius.
- Avaluar els processos i mecanismes dels pressupostos participatius que se sotmetin a participació.
- Mobilitzar les persones participants dels diferents processos participatius.
- Difondre els resultats dels processos participatius.
- Detectar les necessitats del territori.
- Garantir la transparència i la neutralitat dels processos participatius.
- Conèixer els pressupostos municipals.
- Proposar la realització d'audiències públiques d'àmbit de poble o inferior.
- Proposar i promoure debats sobre aspectes dels pressupostos participatius.
- Fer el seguiment de l'execució dels pressupostos participatius.

El Grup Impulsor, acompanyat del personal tècnic, s'autoorganitza per realitzar totes les activitats necessàries per complir les seves funcions.

Aquest grup ha de disposar de tota la informació que es generi durant el procés per possibilitar-ne la transparència i la participació i s'ha d'encarregar d'escoltar, vetlar i avaluar la veu de la ciutadania com a membres representants d'aquesta. També ha de fer propostes organitzatives de funcionament que s'han de sotmetre a debat en assemblea.

Les decisions i els acords en el si del Grup Impulsor s'han de prendre per consens i només quan aquest no sigui possible, i, com a últim recurs, s'ha d'utilitzar el sistema de votació de majoria més un.

5.3. Grup de Treball Intern

Per agilitar la tramitació de l'informe de les propostes, es crea el Grup de Treball Intern, format pel personal tècnic de les àrees de l'Ajuntament de Sant Josep, el qual s'ha d'autoorganitzar per avaluar i analitzar les propostes que s'han de sotmetre a votació.

Les funcions del Grup de Treball Intern són:

- Valorar les propostes registrades en funció dels criteris consensuats en aquestes normes.
- Elaborar un informe sobre la viabilitat competencial, legal, tècnica i econòmica dels projectes.

- Fer públiques totes les propostes amb els criteris d'avaluació o si són susceptibles de ser adaptades.
- Informar sobre l'estat del procés d'avaluació de les propostes presentades a la ciutadania a través dels mitjans de comunicació aprovats en assemblea.

5.4. Assemblees

Les assemblees són espais d'informació, debat, reflexió, proposta i decisió, oberts a tota la ciutadania.

Les funcions de l'Assemblea són:

- Presentar propostes en funció de les necessitats detectades.
- Proposar, debatre i consensuar de forma democràtica les propostes que es presentin.
- Estudiar les propostes de caire individual i adaptar-les a la col·lectivitat del municipi.
- Fer una tasca de prioritització i anàlisi de les propostes.
- Sol·licitar assemblees per millorar el desenvolupament del procés.
- Proposar la realització d'audiències públiques d'àmbit de municipi, nucli o barri, si s'escau.
- Votar les propostes.

Les decisions i els acords de les assemblees s'han de prendre per consens i només quan aquest no sigui possible s'ha d'utilitzar el sistema de votació de majoria més un.

Les assemblees han d'estar coordinades pel personal tècnic de Participació Ciutadana, el qual s'ha d'encarregar de presentar l'ordre del dia, de moderar les reunions i de fer les actes.

6. El procés

6.1. Fase I. Definició i concreció del procés de pressupostos participatius i inici de la campanya informativa dels pressupostos participatius

S'ha de fer difusió del procés de pressupostos participatius amb una presentació pública del procés, amb una campanya informativa per difondre'n els objectius i amb la dinamització de diferents actes públics.

6.2. Fase II. Elaboració i presentació de propostes.

6.2.1. Inici del període d'elaboració i presentació de les propostes realitzades per la ciutadania

Cada persona pot presentar tantes propostes com consideri de manera individual o col·lectiva durant un període d'un mes.

La Regidoria de Participació Ciutadana ha de proporcionar de manera telemàtica o en format físic un formulari de propostes en què s'han de fer constar les dades següents:

- Nom i llinatges de la persona de contacte
- Entitat, associació o col·lectiu al qual es representa, si escau
- DNI
- Adreça de correu electrònic
- Telèfon

- Nom de la proposta, àmbit d'actuació i motius per els quals es proposa.
- Explicació detallada d'aquesta (exemples)
- Destinataris principals de la proposta.
- Observacions d'interès o documentació adjunta si és el cas.

Només s'han d'acceptar les propostes lliurades mitjançant el formulari i cada formulari només pot fer referència a una proposta.

La fitxa formulari ha d'estar disponible en paper i en format digital i s'ha de presentar a l'Oficina d'Atenció Ciutadana (OAC) de l'Ajuntament, a un estand itinerant els dies de mercat i de festa, per via telemàtica, a través de la web i en els espais públics designats prèviament.

6.3. Fase III. Avaluació de les propostes i exposició pública d'aquestes.

6.3.1. Primer filtratge de propostes

De totes les propostes presentades, l'equip tècnic responsable del procés de pressupostos participatius n'ha de fer la primera tria segons els criteris següents:

- Si compleix les normes del procés de pressupostos participatius.
- Si és o no de competència municipal.
- Si és viable legalment.

El Grup de Treball Intern ha d'elaborar un informe justificatiu de totes les propostes que no hagin estat seleccionades en funció de l'incompliment d'algun dels criteris esmentats anteriorment.

Una vegada feta aquesta tria, s'han de llistar totes les propostes que compleixin els requisits anteriors i, en el cas que siguin superiors a 30 s'ha de fer una votació utilitzant la mateixa metodologia prevista per a la votació final de propostes.

6.3.2. Avaluació tècnica

El Grup de Treball Intern s'ha d'encarregar de fer l'avaluació tècnica de totes les propostes admeses i de fer un informe per determinar si la proposta:

- És de competència municipal.
- No contradiu els plans municipals aprovats.
- És viable tècnicament.
- És quantificable econòmicament.
- Respecta el marc jurídic i legal existent.
- És sostenible.
- Es considera una actuació de desenvolupament (inclusió social, educatiu, diversitat de col·lectius, equitat social i de gènere).
- Es considera una inversió que té un inici i un final i no suposa un cost addicional per a futurs pressupostos, ni en crea dependència.

En el cas que les propostes siguin similars o que puguin formar part d'una altra de més genèrica, El Grup de Treball Intern les ha d'agrupar i fer un informe justificatiu de la unificació. A més,

també ha de poder convocar les parts proponents per valorar la conveniència o no d'unificar-les.

El Grup de Treball Intern ha d'informar sobre aquesta avaluació al Grup Impulsor i a l'Assemblea.

De tota manera, el fet que les propostes no siguin acceptades no significa que no tinguin una utilitat o que no puguin ser estudiades. Per aquest motiu, totes les demandes s'han de fer servir com a indicadors de necessitat de la ciutadania per fer una diagnosi de l'estat del municipi.

Durant el període d'avaluació, qualsevol tècnic o tècnica de l'Ajuntament pot posar-se en contacte amb la persona, el col·lectiu o les entitats que hagin redactat la proposta per aclarir aquells aspectes que no resultin clars.

Han de quedar excloses de la selecció les propostes en què es produeixi alguna de les circumstàncies següents:

- Les que no són de competència municipal, tot i que, si es considera oportú, s'han de remetre a les administracions competents.
- Les que incloquin contingut o propaganda de caràcter racista, sexista, xenòfob, d'apologia al terrorisme o el feixisme, o que atemptin contra els drets humans o la dignitat de les persones i els animals.
- Les que plantegin accions d'exclusió social.
- Les que proposin accions no sostenibles o que comprometin les necessitats i les possibilitats de desenvolupament de les generacions futures.
- Les que utilitzin un llenguatge ofensiu i insultant.
- Les que tinguin una finalitat delictiva o atemptin contra la legislació vigent en matèria de drets fonamentals i llibertats públiques.
- Les de culte o pròpies de confessió religiosa.
- Les que tinguin un caràcter reiteratiu, en ser presentades per la via digital, o puguin ser considerades correu brossa (*spam*).
- Les que contradiguin els diferents plans municipals aprovats.
- Les que facin referència a activitats incloses dins programes de subvencions o plans d'ajuts, o que facin referència a despeses municipals obligatòries.
- Les que es proposin en nom de l'Ajuntament o de les seves àrees, de l'Equip de Govern i de partits polítics.

6.3.2. Exposició pública

Una vegada analitzades tècnicament les propostes i validades pel Grup Impulsor, les propostes han d'estar en exposició pública, com a mínim, durant 7 dies abans de les votacions.

Durant aquest període, la ciutadania en assemblea ha de poder demanar audiència pública amb el personal tècnic per aclarir el sistema de valoració i donar la màxima transparència i neutralitat al procés.

De la mateixa manera, la ciutadania podrà sol·licitar espais per poder defensar les seves propostes de manera voluntària.

6.4. Fase IV. Elecció de les propostes i aprovació d'aquestes, per Ple, en els pressupostos de 2022

6.4.1. Generalitats del procés

Una vegada acabat el termini d'exposició pública i d'haver fet els aclariments pertinents en el cas que siguin necessaris, s'ha d'obrir un període de votació de quinze dies.

La votació ha de ser telemàtica o presencial, mitjançant un estand itinerant (dies de mercat, barris, OAC, etc.).

Cada persona té un vot i pot votar un màxim de 2 propostes. Una vegada fet s'hauran de prioritzar de major a menor importància segons el seu criteri les 2 propostes seleccionades. La més important rebrà un valor de 3 punts i la segona rebrà un valor de 1 punts.

S'han de considerar propostes guanyadores totes aquelles que, ordenades per prioritat, no superin l'import pressupostari destinat.

Es prioritzarà el sistema de votació telemàtic. No obstant, es podrà votar físicament en espais habilitats per a tal fi. Durant el període d'exposició pública s'ha d'informar, com a mínim a la web municipal i en els taulers d'anuncis, sobre els dies, els horaris i la ubicació de l'urna de votacions física. De la mateixa manera aquesta informació s'ha de fer pública a les xarxes socials, als mitjans de comunicació local (premsa i ràdio), porta a porta...

El Grup Impulsor s'ha d'encarregar de donar veu, en el Ple municipal, a les propostes que la ciutadania hagi escollit en el procés de pressupostos participatius, les quals s'hauran d'introduir en el pressupost de 2022.

6.3.2. El procés de votació

Les persones empadronades en el terme municipal i mentre duri el període de votació establert, poden votar un màxim de 2 propostes.

Cada votant ha de prioritzar dues propostes, donant 3 punts a la de major preferència i 1 la de menor. Cada preferència individual va lligada a un sistema de puntuació. D'aquesta manera, quan es dona la preferència 1 automàticament el sistema de votació li dona 3 punts; si se selecciona com a preferència 2, rep 1 punts.

Una vegada acabat el termini de votació, s'ha de fer un llistat per ordre de puntuació. Totes aquelles propostes que, per pressupost, sumin fins a un màxim de 150.000€ per àrea territorial s'hauran d'incloure en els pressupostos de 2022.

6.4. Fase V. Execució, seguiment i rendiment de comptes de les propostes durant el curs 2022

El Grup Impulsor ha de fer el seguiment de l'execució dels pressupostos participatius i ha de dur a terme les tasques següents:

- Planificar els projectes d'execució redactats de les propostes guanyadores.
- Revisar els projectes d'execució redactats pel personal municipal.
- Supervisar l'execució dels projectes.
- Validar la memòria final del procés.

Així mateix, en l'encàrrec i l'execució dels projectes s'ha de tenir en compte la contractació socialment responsable.

Durant aquest període, el Grup Impulsor pot sol·licitar audiència pública a les regidories implicades perquè expliquin públicament l'estat d'execució dels projectes.